

KATOLIK

Pismo poświęcone ludowi ku cnocie, nauce, zбоgaceniu.

Szana! Język ojców! to prawo Boga a człowieka obowiązek.

Za prawdę, wolność i prawo!

Telefon nr. 143.

Bytom G.-S., Czwartek 7go Grudnia 1899.

„Katolik” z „Relinkiem” kosztuje na kwartał 1 m. 25 fen.,
„Katolik” z „Światłem” 1 m. 45 fen. — Ogłoszenia
wyceniane się na opłatę 20 fen. od wiersza (rządka) drobnego.„Katolik” z 2 dodatkami miesięcznymi „Rodzina” i „Dawno-
ciem” wychodzi w każdy Wtorek, Czwartek i Sobotę i kos-
tuje na kwartał 1 m. „Katolik” z „Pracą” kosztuje 1.25 m.

Dziś „RÖLNİK” nr. 49.

Sprawy Kościoła.

Rzym. Z wielkim upragnieniem oczekuje świat katolicki tegorocznej wigilii Bożego Narodzenia. Stolica całego świata katolickiego zaczęła się już oddawna duchowo do tego przygotowywać przez św. ćwiczenia czyli rekolekcje odprawiane przez duchowieństwo Rzymu wszystkich stopni i godności, nie wyjmując i samego Papieża. To wszystko jednak jest dopiero wstępem do wielkich uroczystości jubileuszowych, jakie się zaczną w Rzymie po południu 24-go Grudnia otwarciem św. bramy w bazylice św. Piotra. Cały Rzym i świat katolicki wygląda z upragnieniem tej chwili. Dla czego? Bo wielki jubileusz kościelny czyli po naszemu „Miłośliwe Latobya” obecnie obchodzone co 25 lat, powtóre, że otwarcie jubileuszu wielkiego dokonuje się w sposób nader uroczysty, a nareszcie i przede wszystkim, że chwila ta otwiera skarby łask i zmiłowań Pańskich, których wszyscy wierni katolicy tak bardzo, a osobliwie dzisiaj potrzebują. Ztąd też od pierwszego wielkiego jubileuszu obchodzonego w r. 1300 za panowania Bonifacego VIII Papieża, katolicy zawsze w wielkiej liczbie gromadzili się u progów Apostolskich w wilię Bożego Narodzenia, w którym to dniu bywają otwarte uroczystości jubileuszowe, trwające przez cały następny rok do wilię Bożego Narodzenia. I obecnie bulla Leona XIII jubileuszowa ogłoszona 11-go Maja, wzbudziła w świecie katolickim pomimo dzisiejszej oziębłości i obojętności dla wiary, wielkie zajęcie się tym wielkim kościelnym obchodem, a na sam obrzęd otwarcia przyszłego jubileuszu spodziewają się w Stolicy Chrześcijaństwa wielkiej liczby pielgrzymów, których w dniu tym przy progach Apostolskich ma stanąć aż 80 tysięcy. Jest to bardzo pocieszające, a szczerze wierzącego katolika musi napędląć błogą radością, że na głos sędziwego Namiestnika Chrystusowego gromadzi się i dzisiaj tak liczne wojsko Chrystusowe w Rzymie, tym, co Piotra i Pawła zgładziwszy śmiercią męczeńską, sam się później cały nawrócił na wiarę przez nich w Rzymie zaszczerpioną, a z którego nareszcie rozeszła się i dotąd rozchodzi po całej kuli ziemskiej, oświecając i uszczęśliwiając prawdziwie ludzi wszystkich, co przyjąwszy wiarę ogłoszoną w nim przez św. Apostołów: Piotra i Pawła żyją zawsze, jak ona nieomylnie rozkazuje. Nadto gromadnie te pielgrzymki do grobów św. Apostołów: Piotra i Pawła są strasznym młotem i miążdzącym taranem dla tych, co przez złość, pychę, zaślepienie odłączyli się i oderwali, a może i teraz odrywają od tego katolickiego Rzymu, łódki Piotrowej, która pomimo tylu wiekowych burz i nawałnic morskich spokojnie po wzburzonym morzu płynie i nigdy się nie niszczy, nie tonie, ale zawsze bez najmniejszego trudu dąży do bezpiecznej przystani, gdzie już ani burz, ani nawałnic obawiać się nie ma żadnej potrzeby. Pielgrzymki te są także niezbitym dowodem jedności katolicko-rzymskiej wiary, bo potrzeba jeno rzucić okiem na te rzesze pielgrzymów zebranych ze wszystkich narodów znajdujących się pod słońcem, które mimo różności charakterów, zwyczajów, języków, sporów narodowych i politycznych gromadzą się razem u progów Apostolskich, u podnóżka Namiestnika Chrystusowego i tu każdy w swym języku oddaje cześć wielkim Apostołom, wielbi Pana Zastępów walczących na ziemi i tryumfujących już na zawsze w niebie.

Nie o tem jednak zamierzam w tym liście mówić, ale o czem innym, a mianowicie o obrzędzie św. bramy jubileuszowej. Brama ta św. początek swój wyprowadza od Aleksandra VI Papieża, który rzucił Kościołowi w 16 wieku. Z

początku samego zaprowadzono ją jedynie w bazylice Księcia Apostołów, a następnie z biegiem czasu umieszczono ją także w trzech większych bazylikach tj. św. Pawła za murami, św. Jana Łatańskiego i Matki Boskiej Większej, które to bazyliki muszą wszyscy nawiedzić, jeśli chcą pozyskać odpust jubileuszowy. Brama ta nazywa się jubileuszową, bo otwiera się jeno w czasie jubileuszu wielkiego, stając otworem dla wszystkich wiernych katolików przez cały rok od jednej do drugiej wili Bożego Narodzenia. Przez tę bramę muszą przechodzić do wnętrza świątyni wszyscy ubiegający się o pozyskanie odpustu jubileuszowego. Nazywa się świętą także, bo podług pobożnego podania i wierzenia, każdy przechodzący przez nią, skoro dopełni wszystkich przepisanych przez kościół warunków, pozyskuje świętość duszy jakby na chrzcie św. Ztąd też brama ta jest w wielkiej cześci i poważaniu wszystkich wiernych. W bazylice Księcia Apostołów znajduje się ona po prawej stronie i można ją na pierwszy rzut oka rozróżnić, wszak w zwykłym jubileuszowym czasie jest zamurowana białą i opatrzoną krzyżem z miedzi, w czasie zaś jubileuszowym stoi, jak powiedziałem, otworem przez cały rok.

Otwarcie jubileuszu wielkiego w Rzymie u św. Piotra odbywa się z jak największą okazałością, a dokonuje się ono przez otwarcie św. bramy w sposób następujący: W wilię Bożego Narodzenia o poodyciu nabożeństwa przedpołudniowego wypróżnia się bazylikę św. Piotra z wiernych, a następnie zamyka się wszystkie jej drzwi. Po południu dnia tego zbierają się w kaplicy Sykstyńskiej na Watykanie wszyscy obecni w Rzymie kardynałowie, patryarchowie, arcybiskupi, biskupi, liczni prałaci i wszyscy inni mogący włączyć udział w obrzędzie otwarcia św. bramy. Po nadejściu przepisane go czasu przynoszą w lektyce Namiestnika Chrystusowego, który zaszedłszy z lektyki bierze na siebie szaty kościelne, przywdziewa papieską potrójną koronę czyli tiarę, a wzięwszy w rękę zapaloną świecę intonuje uroczyste przy ołtarzu hymn do Ducha św.: Veni Creator Spiritus (Przyjdź Duchu św.), a potem w uroczystej procesji udaje się Ojciec św. ku bazylice watykańskiej.

(Dokończenie nastąpi).

— Z placu boju nie ma znów prawie żadnych wiadomości. I dziś nie wiadomo jeszcze na pewno, co warte owo „wielkie zwycięstwo” generała Methuena nad rzeką Modder. Prawdą jest tylko to, że sam generał został ranny i że Anglicy ponieśli wielkie straty. Nadto donoszą, że Methuen do tego stopnia z całą swą armią osłabł, że nie jest zdolny do dalszego prowadzenia wojny i potrzebuje na gwałt konnicy i artylerii konnej. Anglicy po prostu skłamałi, donosząc o zwycięstwie Methuena i ośmieszili się przez to w oczach całego świata. Ale Anglicy znają się dobrze na kłamstwach i posługują się nimi bardzo chętnie.

Ostatecznie teraz dopiero dochodzą bliższe szczegóły o walce nad rzeką Modder. Straty Anglików wynoszą 73 w zabitych, a 365 w rannych, razem strat 438, w tem 19 oficerów. Wśród nich znajduje się śmiertelnie ranny major hr. Gleichen z gwardyi gronadyerów, kuzyn królowej i syn chrzestny księcia Walii. Inni oficerowie, którzy zginęli, należą do wielkich rodów angielskich, ale także do sławnych oficerów angielskich. W Londynie zrobiło to bardzo wielkie wrażenie.

To też gazety angielskie wyrażają swe wielkie oburzenie, że generał Methuen zatelegrafował do Londynu, iż nad burami odniósł świetne zwycięstwo. Gazety piszą bardzo słusznie, że w końcu wcale nie będzie można wierzyć telegramom, jakie przysyłają z teatru wojny. W ten sposób kła-

mać nie można, bo to orężowi angielskiemu nie nie pomoże, a Anglia ośmiesza się tylko w oczach całego świata cywilizowanego. Gazety angielskie mogą być jednak przygotowane, że jeszcze nieraz będą zamieszczały kłamliwe wiadomości. Generalowie angielscy nie mogą sobie dać rady z burami, kłamią aż strach, żeby w ten sposób choć na kilka dni uratować swój honor i sławę. Rzecz przedstawia się dotąd tak: Generał Methuen, mając 8000 ludzi, stoczył dotąd trzy bitwy z burami, którzy mieli tylko 3000 żołnierzy. W tych trzech bitwach stracił przeszło 1000 ludzi. Jakie straty ponieśli burowie, dotąd nie wiadomo na pewno. W każdym razie podpadło, że 8000 Anglików nie mogło zgnieść 8000 burów. To nie świadczy pochlebnie o orężu angielskim. Zobaczmy, jak sprawa dalej się rozwinie.

Połączenie w Natalu przedstawia się zaś tak: Generał transwaalski Joubert przedostał się szczerśliwie przez rzekę Tugelę w Colenso, tak że Joubert z 10,000 żołnierzy stoi po jednej stronie rzeki, a Buller po drugiej stronie. Buller będzie chciał wszelkimi siłami przedostać się przez rzekę, Joubert będzie mu zaś bronił przeprawy. A więc możemy się spodziewać, że przez kilka dni będziemy mieli tylko mniejsze i drobniejsze utarczki na armaty i ogień karabinowy. Do większej i rozstrzygającej bitwy będzie mogło przyjść dopiero wtedy, gdy Bullerowi uda się przedostać przez rzekę. Ale przeprawa ta nie będzie łatwą, bo burowie wszelkimi siłami dołożą, aby Bullera nie przepuścić na drugą stronę rzeki. Może się stać i to, że Buller męczony i gniewiony mniejszymi walkami i potyczkami, tak opadnie na siłach, że nie tylko nie przeprawi się przez rzekę, lecz będzie musiał się cofnąć. Wogóle cała wojna, jak dotąd, orężowi angielskiemu zaszczytu nie przyniosła.

Wiadomości z całego świata.

Niemcy. Rząd przedłożył parlamentowi nowy etat, czyli spis rozchodów i dochodów cesarstwa niemieckiego na przyszły rok 1900/1901. Etat układa się rok naprzód. A więc rząd w tym wykazie powiada: Przypuszczam, że z podatków, płaconych gotówką, wpłynie tyle i tyle do kasy, z podatku na cukier, okowitę itd. wpłynie taka i taka suma, pocztą przyniesie tyle i tyle. Wszystkie te dochody zlicza się razem i rząd powiada: Przypuszczam, że tyle wpłynie w roku przyszłym do kasy państwa. Tak samo robi rząd z wydatkami i również powiada: Przyjmuję, że w roku przyszłym będziemy mieli takie wydatki. Otóż w obecnym wykazie dochodów i rozchodów rząd przypuszcza, że w roku przyszłym będzie 2058 milionów wydatków. Z tego przypada na wydatki stałe 1960 milionów, na wydatki nadzwyczajne, jednorazowe 97 milionów. W porównaniu do roku bieżącego wzrosną wydatki cesarstwa niemieckiego o 137 milionów i to przeważnie na wojsko i marynarkę. Te wydatki muszą być przecież pokryte i dla tego rząd przypuszcza, że podatek od cukru, który w tym roku przyniósł 102 miliony, przyniesie w roku przyszłym 10 milionów więcej, czyli 112 milionów; podatek od okowity o 2 miliony więcej, niż w obecnym roku itd. Ale i to nie wystarczy jeszcze na pokrycie wielkich wydatków, więc poszczególne państwa związkowe mają zapłacić do ogólnej kasy cesarstwa niemieckiego 37 milionów marek więcej. Ale i to jeszcze za mało, więc ma być zaciągnięta osobna pożyczka na pokrycie 76 milionów marek niedoboru.

Tak to wyglądają rozchody i dochody cesarstwa niemieckiego. A zważyć trzeba, że nie wchodzi tu w rachubę uchwalone przed dwoma laty powiększenie marynarki. Gdy i to trzeba będzie wliczyć, niedobór stanie się jeszcze większy. Słusznie więc piszą niezależne gazety niemieckie:

Jeżeli już teraz trzeba zaciągać pożyczkę na pokrycie 76 milionów marek niedoboru, który się stanie znacznie większy z chwilą, gdy się doliczy powiększenie floty przed dwoma laty, tożkąd się mają wziąć pieniądze na ponowne powiększenie floty? Wziąć się mogą chyba tylko z powiększenia cel i podatków, których już dziś jest dosyć. A więc za powiększeniem floty muszą przyjść nowe podatki. Gruchają już nawet o tem, że rząd myśli o nowym podatku na śledzie.

Wydatki na niemieckie kolonie zamorskie także znacznie wzrosły. Żadna zaś z tych kolonii nie przynosi takich dochodów, któreby w jakimkolwiek godziwym stosunku stały do ponoszonych wydatków. I tak dla wschodniej Afryki żąda rząd więcej 795,000 marek, oraz osobno na budowę kolei 2 miliony 309,000 marek, dla Kamerunu 214,000 marek więcej, tak że koszt utrzymania tej kolonii wynosić będą blisko milion 200,000 marek. Najwięcej kosztuje Afryka południowo-zachodnia, bo 7 milionów 181 tysięcy marek i Kiauo-Czau 9 milionów 780,000 marek.

Berliński »Local Anzeiger« dowiadyuje się, że niebawem spodziewać się można, iż zostanie zniesiony zakaz łączenia się towarzystw politycznych. Kanclerz ks. Hohenlohe był niedawno na naradzie u cesarza i narada ta stoł w związku z zniesieniem tego zakazu. Byby też czas najwyższy, bo do stycznia niedaleko, a kanclerz przyrzekł, że do 1 stycznia 1900 r. zakaz ten zostanie zniesiony.

Półrządową gazetą »Nordd. Allg. Ztg.« donosi teraz urzędowo, że projekt o powiększeniu floty zostanie w tej sesji parlamentu przedłożony.

Nadużywanie lokali urzędowych dla towarzystw marynarskich. Na posiedzeniu rady miejskiej w Eiblagu w Prusach Wschodnich na zapytanie radnego dr. Bleyera, burmistrz Eldith przyznał, że w ratuszu pod jego przewodnictwem założono towarzystwo marynarskie. Radny Bleyer dowodził, że nie ulega wątpliwości, iż zakładanie towarzystwa marynarskiego jest czynem politycznym. Byłoby więc dobrze, żeby na przyszły raz nie zakładano takich towarzystw w ratuszu, bo ratusz należy do miasta. Jak zwolnicy powiększenia floty, tak i przeciwnicy mieliby to samo prawo zbierać się w ratuszu i agitować przeciwko niej. Ratusza nie należy jednak używać do takich celów politycznych. — Burmistrz Eldith odpowiedział na to, że towarzystwo marynarskie nie jest towarzystwem politycznym i wogóle z polityką nie ma nic do czynienia. Radny Bleyer odpowiedział mu na to, że jeżeli towarzystwa marynarskie, które agituja za powiększeniem floty, nie są towarzystwami politycznymi, to w ogóle jakie towarzystwa są towarzystwami politycznymi?

Sekretarz magistratu w Berlinie Robert Apitz dopuścił się sprzeniewierzenia. Dotąd wykryto dwa takie wypadki, ale nie jest wykluczoną rzeczą, że będzie ich więcej. Apitz chowa się w Berlinie i dotąd nie zdołano go pochwycić. Uważano go zawsze za człowieka miennego. Apitz z żoną swą żyje w rozwodzie. Wykazuje się teraz, że wiele pieniędzy tracił w lokalach z usługą damską.

KOMORNICA.

(POWIEŚĆ Z STOSUNKÓW ŻYCIA WIEJSKIEGO).

(71)

(Ciąg dalszy).

— Gdzież ja pójdę? — odpowiedziała z płaczem Kunda — kiedy nikt mnie do służby nie przyjmie, gdyż tatusia cała wieś nie cierpiała, a Tomek za kradzież siedzi w Krakowie.

— To idź do drugiej wsi — odrzekła matka — zawsze ludzie do roboty dziewczki potrzebują.

— Kiedy mnie już koniecznie wypędzacie — rzekła Kunda — to i pójdę, gdzie mnie oczy zanoszą, tylko o to mi chodzi, że się Szymek obiecał ze mną żenić.

— Widzicie! — rzecze Piotrowa — żeniaczki się jej zachciwa próżniakowi! Właśnie, będzie się z tobą co tchu żenił! Gdyby ojciec z grobu zmartwychwstał, toby cię tak kijem za to pomyślenie przeparzył, iżbyś nie wiedziała, z kądś rodem! Oto, weź łopatę i idź mi zaraz w pole poprzebierać rowki około oziminy, a spuść wodę na sąsiedowe pole, aby mi ozimina nie wygniła. A od drugiej Niedzieli wystaraj mi się o służbę, bo ja cię w chałupie cierpieć nie będę.

Kunda wzięła łopatę i poplaskując leniwo szła w pole, kiedy spotyka na drodze Szymka i opowiada mu o tem, co zaszło w domu, a razem narzeka na niego, iż ją nieszczęśliwą uczynił, i że się ledwie gdzie nie zapodzieje.

Szymek jak może, tak się tłumaczy i zaręcza, iż się chce żenić, ale że mu ojciec broni, lecz że ma nadzieję przejednania ojca i doprowadze-

— W Kamerunie, który tyle pieniędzy kosztuje, a prawie żadnych nie przynosi zysków, krajowcy nie mogą znieść Niemców i bezustannie na nich napadają. Skutkiem tego wojska niemieckie w Kamerunie zostaną pomnożone, na co rząd przeznacza około pół miliona marek więcej, niż w roku zeszłym.

Austria. Do pogaństwa zaczynają powracać Niemcy. Narodowcy niemieccy w Austrii, odrzucając oświeć Boga chrześcijańskiego, wracają do staroniemieckiego bawiana Wotana, różne gazety niemieckie nie liczą czasu od narodzenia Chrystusa, tylko od bitwy pod Noreją, w której Rzymianie pobili na głowę staroniemieckie plemiona Cymbrów i Teutonów. Narodowcy niemieccy żyją teraz w »r. 2012 po Noreji.« Czy to nie wymowne?

Milionowe sprzeniewierzenie. Donoszą z Wiednia, że Niemcy z gatunku Wolfów są mocno zaniepokojeni, ponieważ wyszedł obecnie na jaw skandal finansowy, w którym skompromitowany jest jeden z głównych ich filarów, dr. Russ. Kasa oszczędności w Ujściu pożyczyla 3 miliony marek. (Ujście po niemiecku Anssig i leży w Czechnach pol. nocnych) na zastaw 250,000 worków cukru. Po jakimś czasie cukier wydano właścicielowi, a pieniądze przepadły. Rada nadzorcza ukarała dyrektora kasy przez to, że go złożyła z urzędu, lecz sprawy nie oddała do sądu, bo umaczali ręce w tej grabieży wybitni politycy niemieccy. Gazety niemieckie tają ten skandal, lecz istnieje projekt, by wnieść sprawę do parlamentu.

Austria. W delegacji austro-węgierskiej wypowiedział minister spraw zagranicznych hr. Goluchowski (Polak) dłuższą mowę polityczną. Mowa jego zrobiła wszędzie jak najlepsze wrażenie. Podniósł, że cała Europa pragnie pokoju, któremu pomimo wojny w południowej Afryce nie też nie zagraża. Trójprzymierze stoi na mocnych nogach. Austria od trójprzymierza odłączać się nie myśli, ale swoją drogą będzie żyła w zgodzie z innymi państwami, a szczególnie z Rosją, z którą na półwyspie Bałkańskim ma rozmaite wspólne sprawy. Co do tych spraw zawarte zostało przed dwoma laty pomiędzy Austrią a Rosją ścisłejsze porozumienie, które zostanie zatrzymane i wzmocnione, aby budziło coraz większe zaufanie. O Anglii powiedział, że Austria z nią żyje od dawna na stopie przyjacielskiej i w wojnie Anglii z Transwalem pozostanie na stanowisku bezstronnem. Również przyjacielski jest stosunek Austrii do Francji, która teraz przygotowuje wielką wystawę światową.

Rosya. W miejsce zmarłego X. Metropolity Kozłowskiego został wybrany jednomyślnie na nadzwyczajnym zebraniu kapituły rektor akademii rzymsko-katolickiej, X. Biskup Niedziałkowski na administratora stolicy metropolitalnej rzymsko-katolickiej Rosyi.

Rosya. Dzienniki rosyjskie piszą o mowie angielskiego ministra Chamberlaina z lekceważeniem. Co minister angielski — tak się rozwodzą — dopiero ludziom piaskiem oczy zasypuje, kiedy cały świat wie o tem, że Anglia chce zagarnąć dwie republiki w Afryce jedynie z zysków i chciwości. Jeżeli minister groził Francji, to groźba ta ani funta kłaków nie warta, pominiawszy już to, że

nia tej rzeczy do skutku. Wreszcie naradziwszy się z Kundą, na tem stanęło, iż on pójdzie do Piotrowej i przyzna się do wszystkiego, a będzie jej prosił, aby corki z domu nie wypędzała, ale mu ją oddała za żonę.

Kunda przewidywała, co ją czeka za powrotem, jednak zdawało się jej, iż trzeba już raz tę rzecz skończyć i winę wyznać. Poszła więc z płaczem w swoją drogę, a Szymek poszedł do Piotrowej.

Gdy Szymek wszedł do izby, Piotrowa uradowana, mile go powitała, opowiadając, iż właśnie przed chwilą rachowała pieniądze po nieboszczyku mężu, których jej sporo zostawił, tak że będzie mogła dzieci spłacić, a sama się utrzymać przy gruncie. Tylko o to jej chodzi, że nie może sobie dać rady z tak wielkim gospodarstwem będąc wdową, a nie mając żadnej pomocy.

Kunda — rzecze ona — jest mi tylko zawadą, bo z tego próżniaka, żadnej nie mam usługi. A więc, chociaż nie chciałam — rzecze — iść za mąż, to widzę iż koniecznie na to przyjdzie.

Słuchać było na wsi — rzecze Szymek — iż wam się Jędrzek zaleca, tyłkoby rad, żebyście pierwszej corkę za mąż wydali.

Prawda — odpowiedziała Piotrowa — iż Jędrzek koniecznie się chciał ze mną żenić, ale ja go nie chcę, bo to łakome chłopisko, któreby zawczasu chciało wszystko zagarnąć, a potem ja bym ci coś Szymku powiedziała, gdybyś mi dał wiarę.

Cóż? powiedzcie mi gospodyni — rzekł Szymek — przecież ja wam zawsze daję wiarę.

Oto ci powiem Szymku — odrzekła Pio-

jest ordynarną i nieprzyzwoitą. — Chamberlain nigdzie szczęścia nie miał z swoją mową.

Król. Polskie. Nowi biskupi w Królestwie Polskiem. »Kraj« otrzymuje wiadomość z Rzymu, że w najbliższej przyszłości oczekiwane są dwie nominacje: zatwierdzenie ks. Kłopotowskiego na stanowisko biskupa łucko-żytomierskiego i powołanie ks. Erdmana, rektora seminarium w Petersburgu, na jedną z katedr biskupich w Królestwie.

Francya. W Nantes wybuchł strejk pomiędzy cygarnikami. Około 5000 strejkujących w długim pochodzie udało się przed gmach policyi. Zawezwano oddział konnicy, który rozpuścił tłumy robotników. Kilku z nich zostało rannych, kilkunastu aresztowano.

Anglia. O znanej mowie ministra angielskiego Chamberlaina rozpisują się wszystkie gazety. Piszą o niej gazety niemieckie, piszą i francuskie. W Niemczech wywołała mowa ta nie małe zdumienie, a szczególnie z tego powodu, że Chamberlain prawłł o sojuszu pomiędzy Anglią i Niemcami. Gazety niemieckie zarzucają, że w Niemczech nie dotąd o sojuszu z Anglią, czy to pisanym, czy nie pisanym nie wiedzano i wiedzieć nie chciało. Niemcy nie są dla Anglii wrogo usposobione i zwłaszcza po wizycie cesarza Wilhelma, mogą porozumieć się z nią w rozmaitych pojedynczych sprawach, ale przez to nie jest powiedziane, żeby Niemcy miały zrywać z innemi mocarstwami, jak Rosją i Francją. Niemcy z Anglią — tak kończą gazety niemieckie — nigdy nie pójdą razem przeciwko Rosji i Francji.

Gazety francuskie zaczynają sobie na dobre drwić z mowy ministra angielskiego i piszą, że Chamberlain grozi i krzyczy, ale z tych krzyków i groźby nie ma sobie co robić, bo Chamberlain jest sobie politycznym gadułą. Niech Anglia nie myśli, żeby Francya jej zawsze miała ustępować. Anglia pomyliła się bardzo w obliczaniu sił burów, może się też bardzo pomylić, gdyby chciała rozpocząć zatarg z Francją i zdradzić z nią. — W ten to sposób szydzą i drwią sobie gazety z ministra angielskiego.

Wiadomości bliższe i dalsze.

W niedzielę 3-go b. m. rozwiązał policyant Dobke zebranie Związku katolickiej Młodzieży w Król. Hucie z tego powodu, że przewodniczący towarzystwa p. Borys zagajając zebranie, nie mógł przedłożyć mu poświadczenia o dokonaniem zameldowania zebrania, ponieważ policya takowego p. Borysowi nie doręczyła, mimo, że tenże 3 dni przed zebraniem zameldowanie policyi wręczył. Gdy po rozwiązaniu zebrania niektórzy członkowie w pewnym lokalu na pogadankę się zebrali, zjawił się i powyższy policyant p. Dobke przy nich.

Za rozwiązanie zebrania wytoczyło towarzystwo policyi na drodze skargi administracyjnej proces.

Papierki 25, 10 i 5 rublowe z r. 1887 mają tylko do końca roku wartość. Od Nowego Roku ani kasy rządowe ani prywatne nie będą ich przyjmowały. Tak samo gulden papierowy traci od Nowego Roku wartość razem z starymi krajcami.

trowa — iż mi się ty sto razy więcej udajesz jak Jędrzek, bo jesteś na gębie przyjemniejszy i słodniejszy, a tamten chłopisko jakby niedźwiedź!

Ej! cóżby wam też ze mnie przyszło — odpowiedział Szymek — kiedy ja się z wami żenić nie mogę, choćbym chciał z duszy serca.

Czemuż się żenić nie możecie? — zapytała ciekawie Piotrowa — nie stać cię to żenić się tyłemu chłopu?

Nie o to chodzi, moiściewy — odpowiedział Szymek — tylko że mi się nie godzi.

Jakże ci się nie godzi? — zapytała jeszcze ciekawiej Piotrowa.

Oto — odpowiedział Szymek — gdyż mnie się patrzy żenić najprzód z waszą córką.

Piotrowa zrozumiała zagadkę i wpadła w największą złość, chciała ożogiem bić Szymka; co mu zaś powiedziała, tego powtarzać nie wypada. Dosyć, że po wielu krzykach i pieszczach rzekła:

To ja sobie od dziś dnia weź, i niech mi się na oczy nie pokazuje, bo ona już nie jest moją córką, ani ją za swoją przyznać nie mogę. Ja ją zabiję na miejscu, gdy tylko przyjdzie i uśmiercę ją, za ten despek, co mi ona sprawiła! Co tu ludzie powiedzą we wsi, i dopiero mi będą dokuczać!

Ludzie dobrze wiedzą — odpowiedział Szymek — o waszych sprawkach, a i tak wam uchodzi, więc prędzej Kundzie przebaczą jak wam — ale gdybyście Kundę chcieli bić, to wam zapowiadam, iżbym jej bronił, a na waszym wszystkim co wiem ludziom rozpowiedział.

(Ciąg dalszy nastąpi).

— Kriegerferajny a kościelne uroczystości. Zdarzało się, że Kriegerferajny przy pogrzebach lub nabożeństwach dla siebie, chorągwi i broni osobnego miejsca żądały. Nieraz im ustępowano, nieraz szedł »Kriegerferajny« za krzyżem, jakoby należał do kościelnego orszaku. To było nie dobrze.

Z tego powodu postanowili ks.ks. biskupi na ostatnim zjeździe we Fuldzie, iż oddają »Kriegerferajny« przy pogrzebie może z chorągwią i muzyką iść przed trumną, ale nigdy nie śmie należeć do kościelnego orszaku, który się składa z krzyża, sług kościelnych, księdza i trupa. Bractwa kościelne w orszaku mają mieć miejsce według nakazu księdza. Muzyka »Kriegerferajny« nie śmie grać, kiedy i jak długo by chciała, lecz tylko w porozumieniu z księdzem, aby zawsze mogły kościelne modlitwy i śpiewy bez przeszkody być wykonywane.

Podczas żadnego nabożeństwa (czy żałobnego czy innego) nie ma mieć Kriegerferajny prawa do osobnego miejsca dla siebie, dla swych członków, chorągwi lub broni. Skoro chorągiew nie jest w kościele poświęcona, nie ma też być uroczystości wniesiona w kościele. Wolno tylko chorągiew i broń ustawić gdzieś w pobliżu drzwi w kościele.

Nad grobem wprzód śpiewy kościelne, modlitwy i przemowy księdza mają się odbywać. Dopiero po ukończeniu kościelnego pogrzebu może Kriegerferajny strzelać lub tem podobne honory wykonywać, jeżeli ma pozwolenie na to.

Bytom. Przy pożarze oberży Weissenberga w Miejskiej Dąbrowie w nocy na sobotę okazał się wielki brak wody w tej dzielnicy. Wodę trzeba było 1700 metrów do sikawek we wężach sprowadzać, co znacznie utrudniało ratunek. Byłoby można więcej ratować sprzętów mieszkańców, gdyby woda była blisko. Również brak telefonu w Dąbrowie, za pomocą któregoby się można porozumieć. Bytomska straż pożarna dopiero po 2 godzinach mogła przybyć. Konieczne trzeba, by w Dąbrowie sikawkę na koszt miasta trzymać na pogotowiu. — Powód pożaru nie znany. Szkoda mieszkańców domu (6 rodzin) jest znaczna.

— Dzień św. Barbary obchodzono po kopalniach jak zwykle. Górnicy udali się pochodem do kościoła na nabożeństwo. W Orzegowie na cmentarzu poświęcono pomnik dla 25 ofiar nieszczęścia, które się zdarzyło na szybie Gottarda.

Lagiewniki. Z liberalnej »Grenz. Ztg.« dowiadujemy się, że Wolffa spółka elektryczna kolejek w Katowicach chce kupić plac, gdzie stoi prastara kapliczka św. Jana. Zarząd kościelny zgodził się podobno na to i sprzedał plac za 3 tys. mk.

W Król. Hucie w przyszłości nie ma być stróżów w nocnych, lecz policyjanci będą stróżowali. Magistrat stawiał wniosek, aby co rok 2 polierantów więcej przyjmować, którzy będą czynili służbę 4 stróżów.

Zalęże. W sobotę rano zasnął w Bogu zapatrzoną św. Sakramentami oberżysta śp. Maciej Stanisławski, długoletni agent »Katolika«, »Dziennika«, »Pracy« i innych pism wydawnictwa naszego. Był to dzielny człowiek i dobry przyjaciel »Katolika« i jego czytelników. Pozostawił żonę z 11 dziećmi w smutku. Niech Pan Bóg raczy pocieszyć rodzinę a duszy zmarłego niech raczy udzielić wiecznego odpoczynku. Prosimy czytelników o pobożne westchnienia za spokojną duszę. Pogrzeb odbędzie się we wtorek rano o godz. 8. Kto może, niech weźmie udział.

Katowice. Dwóch ludzi — przypuszczamy że w pijaństwie — wydarło na drodze robotnikowi Czerwieskiemu paczkę, w której była harmonika, ubiór dla dzieci i 3 kapelusze. Sąd przysięgłych skazał rabusiów, i to Jana Mytkę na 4 lata więzienia a Pawła Foita na 5 lat ciężkiego.

— Zarząd kościelny ogłasza w »Katowierce«, że obok nowego katolickiego kościoła ma 7 budowisk przy ulicy Mikołowskiej na sprzedaż. Warunki można przegłądać w kancelaryi na probostwie od godz. 8 do 9 przed południem i od 2 do 3 po południu.

(Czy to musiało być ogłoszone w »Katowierce«, której używają masoni do swych ogłoszeń? W nr. 280 nawet na tej samej stronie jest ogłoszenie masonów, na którym jest ogłoszenie zarządu kościelnego. Jeżeli tak się dzieje, to tylko żałować można. Oby jeno zle skutki dla kościoła katolickiego nie dały się kiedyś we znaki! Red.)

Borsywerk. W nocy na sobotę zmarł dyrektor kopalni p. Moll, który razem z nadsztygarem Thunem i kilku robotnikami próbował zjechać do palącej się kopalni Ludwigsglück. Ciężko poparzonego trzeba było odwieźć do lazaretu knapszaftowego, gdzie wskutek ran odniesionych zmarł. Nadsztygar Thun jest ciężko chory. (Niedawno był u nas pewien górnik z kopalni Hedwigswunsch, abyśmy umieścili w »Pracy« życze-

nie robotników tej kopalni, iżby obaj ci urzędnicy którzy zjechali, aby robotników ratować, powrócili do zdrowia. W najbliżej »Pracy« już nie można było umieścić tego życzenia, ponieważ p. Moll zmarł. Donoszą nam, że był to rozumny i w ogólności względny urzędnik. N. o. w p.) Robotnicy poparzeni leżą w lazarecie, lecz niebezpieczeństwo życia im nie grozi.

Mikulezyce. Syn Wiktor robotnika Tomasza Nierobisia, który stracił życie przy pożarze kopalni Ludwigsglück, wyszedł przed 2 latami z domu i dotychczas nie dał znaku życia. Może nawet nie wie, że ojca spotkało nieszczęście. Matka z 3 dziećmi potrzebuje pomocy. Dla tego pragnie, aby Wiktor Nierobis wrócił do naszych stron. Jest on ze zawodu stolarzem i ma obecnie około 18 lat.

Z Kozieleckiego. We wtorek obchodzili małżonkowie Barteczko w Rogach złote wesela. — W Ostrożnicy spaliły się 3 stodoły Józefa Ksola z całym żniwem i młockarnią. — W Ciężkowicach zniszczył pożar dom Franciszka Wierczoka. — W Roznochowie spłonęła kuźnia i dom majstra Knappego, w Łonach stodoła Józefa Kubicy. — Gmina Kłodnica ma 2400 mieszkańców, 51 więcej niż zeszłego roku.

Markowice w powiecie raciborskim. Na uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny (8 Grudnia) po południu odbędzie się w Markowicach w powiecie Raciborskim, zgromadzenie katolickie, na którym będzie miał wykład poseł do parlamentu z powiatu raciborskiego ks. dziekan Frank z Berlina. Uprasza się katolików i z sąsiednich wsi, aby jak najliczniej w tem zgromadzeniu udział wzięli.

(Na zebranie to zwracamy uwagę i również zachęcamy do licznego udziału. — Red.)

W Rybniku przy wyborach do rady miejskiej w III klasie otrzymał kupiec J. Muschallik 95, kapitałista Jurziczek 80, spedytor Alder 89, kupiec Bertold Gierich 55, dr. Jaworowicz 39, ślusarz Soliers 24, dr. Siegl 8, cukiernik Sobczyk 1 głosów. Dnia 12-go grudnia odbędą się po poł. od 2 do 4 godz. ponowne ściślejsze wybory, przy których można jednak głosować tylko na dwóch z 4 pierwszych kandydatów.

Galicya. Z Lwowa piszą: † Dr. Franciszek Smolka po długim konaniu, które się rozpoczęło już w niedzielę rano, zakończył życie w poniedziałek o godzinie 4 minut 15. Na godzinę przedtem chory tak omdlał, że we Lwowie rozeszła się pogłoska o jego śmierci. Przy łóżu konającego byli obecni synowie, cała bliższa rodzina, dr. Rybicki, Dr. Zgórski i wiele innych osób. Zaraz po śmierci przybyli marszałek krajowy hr. Badieni i prezydent miasta Dr. Małachowski dla złożenia rodzinie współczucia. Na pierwszą wiadomość natychmiast wywieszono czarne chorągwie na wielu gmachach publicznych. Wydział krajowy zebrał się natychmiast i uchwalił, że pogrzeb odbędzie się na koszt kraju, do rodziny zaś będzie wysłany list kondolencyjny. Nadto uchwalił wydział krajowy zawezwać wszystkie wydziały powiatowe, aby przysłały delegatów na pogrzeb.

Sprawy towarzystw, zebrania i t. d.

Karb. Tow. kat. młodzieńców i mężów dla Karbu i okolicy donosi swym członkom, iż w przyszłą Niedz. dnia 10-go grudnia o godz. 6 wieczorem odbędzie się zwyczajne posiedzenie w oberży p. Olszy w Karbie. Z powodu, że to posiedzenie jest ostatniem przed walnem posiedzeniem, dlatego uprasza nasz bibliotekarz tych szan. członków, którzy w domu książki z biblioteki mają, żeby je na tem posiedzeniu oddali. Pomędzy sprawami Tow. będzie wylosowanie oszału i odczyt. Uprasza się szan. członków i rodaków, żeby się jak najliczniej zbrali, aby w tow. pouczający wieczorek przeprowadzić. Zarząd.

Nadestano.

Niemieccy artyści

i artystki, z których się tutaj tylko kilku najznakomitszych wymieniam, jak

Józef Kainz — król. śpiewaczka Marya Dietrich — król. aktor Rudolf Christians — Augusta Frasch-Grevenberg, członek humorowy meiningkiego teatru nadwornego — Marya Reisenholer — Jenny Gross — Richard Alexander, poświadczały pisemnie swoje uznanie co do KOSMIN, i wychwalały jednogłośnie świetny smutek i sympatyczny smak tej wody do czyszczenia a ust i zębów.

Ko min flakon 1,50 za długo wystarczający, jest do dostania w wszystkich lepszych drogeriach, perfumeryach, jakoteż w aptekach.

Co mam podarować na gwiazdkę?

pyta się wielu, i chociaż od jednego okna wystawnego do drugiego, nie powziawszy postanowienia. Chcielibyśmy dać dobrą radę i zwrócić uwagę na to, żeby nie zaniedbać, a zakupić i karton 4 3 sztuki (m. 1,50) niezbędnej dla wszystkich dam patent. mydła toaletowego Myrrholin; ten podarunek sprawi zawsze radość. Patent. mydło Myrrholin jest wszędzie, i w aptekach do dostania. Do miejsc bez składów wysyła Spółka Myrrholin z ogr. odp. Frankfurt a. M. 2 kartony franko za zaliczką od m. 3.—

Pocztą Redakcyi.

S. M. w B. W. »Pracy« był kandydat wymieniony. Radzimy koniecznie urządzać zebranie wszystkich, aby wybrać kandydata, na którego wszyscy powinni głosować.

Wrocławskie ceny targowe

z dnia 4 Grudnia rb.

Płacono za 100 kilogramów czyli 200 funtów.	m. fn.	m. fn.
	od 12 30 do 15 40	
Pszenica biała	12 30	15 39
złota	12 80	14 06
Zyto	11 80	14 84
Jęczmień	11 70	12 50
Owies	16 50	20 50
Groch	22 25	22 75
Pszenka mąka wyborowa brutto	21 75	22 25
Rżanna mąka wyborowa	21 25	21 50
Rżanna do domow. płacz. (Hausback)	21 25	21 75
Ospa rżanna	21 00	21 25
Masto za funt	1 15	1 30
Jaja kopa	2 60	2 80

Kurs pieniężny.

Za rubla płacą	2,16 mrk
Za guldenu płacą	1,69 urk.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Dr. Różanski,
adwokat przy król. sądzie okręgowym i sądzie ziemiankim
w Gliwicach, ul. Tarnowicka 10. I.
Przyjmuję od 8—9 rano, od 4—6 po poł.
Biuro otwarte od 8—1 rano i od 3—7 po poł.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ca. 50% billiger
als gute Naturbutter ist

Bei dem jetzigen hohen
Stand der Naturbutter-
preise besonders be-
achtenswert!!

Vitello
Margarine

schmilzt, bräunt, schmeckt,
wie beste Naturbutter
ohne zu spritzen!
Hergerichtet nach patentierten
Verfahren aus feinsten Fettsäuren
in Verbindung mit frischem Eigelb
und pasteurisierten Süßrahm.
Neueste Errungenschaft der
Lebensmittelfabrikation (Deut-
sches Reichspatent No. 97057). —
Name geschützt. Ueberall zu haben.

Man verlange ausdrücklich Marke „Vitello“ in Originalpackung
Alleinige Fabrikanten: Van den Bergh's Marg.-Gesellschaft, m. b. H., Cleve.

Od 1 kwietnia 1900 poszukuję

1) maszynistę

pod każdym względem dzielnego, pracowitego i trzeźwego do prowadzenia maszyny parowej, który jest w stanie utrzymać wszelkie maszyny gospodarcze w porządku i zna się na słowie drylowym (rzędowym). Tylko tacy, którzy mają dobre, kilkoletnie świadectwa, a jeszcze mają posadę, zechcą się zgłosić. Myto wzrasta rocznie, tanyema wysoki deputat. [—Ob3

2) szafarza do wołów,

energicznego, uczciwego, trzeźwego, który jest płyny i bardzo czysty w uprawianiu roli, kilkoletnie świadectwa mieć i jeszcze w służbie być musi. Myto wzrasta rocznie.

3) 5 dziewczek do krów,

1.0 marek myta i wysoki deputat.

Dom. Nowawies (Neuhof) pod Zabrzem.

Kuźnia .

i pracownia kołodziejska

są albo razem, albo z osobna do wynajęcia. Odbiorcy są pewni. Właściciel sam zatrudnia 14 koni. [2 49]

J. Adamek właściciel farmacek.
Z A B R Z E, Lazarethstr.

Dominium Smilowitz
pod Mikotowem sprzedaje
tanie dobrą i zdrową [1893]

marchew i cwikłę pastewną.

Dom. Mała Grudynia
(Klein-Grauden) poszukuje
od 1 Stycznia 1900 [2067]

kowala,

któryby objął opa rywanie
maszyn do młócenia, 8 po-
żytecznych

parobków do koni,

wilkunastu robotników kontraktow.
i dziewczek do krów.

Przy odwożeniu drzewa
znajdzie kilku [2062]

Wekturantów

zatrudnienie.
Obersches Holz-Industrie Act-Ges.
Beuthen O.-S.

W Stolarzowicach

są zaraz do sprzedania

posiadłości ogrodnicze

z około 60 morgami obszaru albo w całości lub częściowo. Bliższego objaśnienia udzieli inspektor górniczy FRANK w Tarnowskich Górach. [201]

Mój dom

murowany, w dobrym położeniu, obejmujący 5 pomieszczeń i murowane chlewy sprzedam z wolnej ręki. Cena 400 mk., wpłaty 200 mk.

Jan Przybyła,
[2066] Friedrichshütte.

50 pilnych hajerów i szleprów

hajerzy m. 3,50, szleprzy 4,50 nie młodszy jak 15, a nie ponad 3 lat, zdrowi na ciele, niezona, poszukiwani Zgroszenia a natychmiast, najpóźniej do 10 bm. do kupca Bernh. Matuschowitz,

BYTOM G.-S. [2072]
Tarnogórska szosa nr. 9.

19 000 mk.

aa i hipotekę, posiadłość 38 mrg pola z oberżą, potrzebną od 1 Kwiecia. Łask. oferty pod lit. S. 100 Brosławitz (Kr. Tarnowitz) [2048]

Dnia 20 Października zmarł nasz ukończony ojciec [2065]
Jan Sossna
 zaopatrzony św. Sakramentami 51 lat 10 mies. stary, rodz. w Zimnejwódcie, czytelnik „Katolika” od 12 lat. Zmarły był dobrym, chrześcijańskim ojcem i pozostawił żonę z 4 dziećmi

Gotowanie ♦♦♦♦ wody

przy fabrykowaniu koniaku z Mellinshoff'a esencji koniakowej jest niestosowne. Bierze się 1 litr 95%, mocnego spirytusu, 1 1/2 litra zimnej wody i dokłada za 75 fenigów Mellinshoff'a esencji koniakowej. Otrzymany w ten sposób koniak równa się pod względem składu prawdziwemu.
 W Zabrzu na składzie ma Louis Danziger.

Przy zakupie 12 but. esencji koniakowej i 1 but. esencji koniakowej lub też dowolną butelkę likierowej esencji darmo. [D]

S. KREBS,
 prakt. dentysta.
 Atelier zębów sztucznych, piomb i operacji denty-
 stycznych. [kw.]
 Bytom G.-S.,
 27. ulica Dworcowa 27.

Sprzedaj słomy!

Sprzedaję zdrową słomę do paszy i pościółki centnar po 1 m. z dworu. [2034]
 Dominium Książdzas pod Pyskowicami.

Tanie, dobre harmoniki.

Harmonika z 1 wysuwaczem (schleber) 3 młk., z 2 prawdziw. wysuwaczami i okutymi rogami 4,50 m., z 3 pr. wysuwaczami i okutymi rogami 5,50 m., z 4 prawdziw. wysuw. i okutymi rogami 6,50 m., z 6 prawdziw. wysuwaczami i okutymi rogami 12 m. Harmonika koncertowa z 2 wysuwaczami i klawiszami 7 m., z 3 wysuwaczami i klawiszami 8,50 m., z 4 wysuwaczami i klawiszami 10 młk. Orkestrion z 4 wysuwaczami i klawiszami 14 m., z 6 wysuwaczami i klawiszami 22,50 m. Wiedeńskie harmoniki, 2 rzędne z 19 klawiszami i 18 basami 20 młk. Orkestrion harmonika 2 rzędna z 21 klawiszami i 16 wysuwaczami 25 m. Każda harmonika dostarczam także z prawdziw. stalowymi tonami sprężyny zegarkowej i kosztują takowe z 3 wysuwaczami 2 m., z 4 wysuwaczami 3 m., z 6 wysuwaczami 5 m. więcej Trylery 1 m. osobno, dzwonek także 1 m. więcej.
 Th. Cieplik, fabryka harmonik w Bytomiu G.-S. [kw. C. II].

China-likier - żółdkowy

polecany przez lekarzy do dostania u panów (kw. O)
 Heinrich Kaller Bytom
 Johannes Serzysko
 Josef Stosch
 J. Drzega
 Emil Mossler
 Jon. Przyklenk Rozbark.
 Broszuryki u wymienion. panów bezpłatnie do dostania.

Zaraz posada. Resp. I a. Hamb. dom płaci sol. panom 120 m. mies. i wys. prow. za sprzed. cygar oberzyst., przyw. etc. Off. D. 2591 do G. L. Danbe & Co., Hamburg. [D]

Najodpowiedniejszym podarkiem
 na gwiazdkę
 są dobre książki.
 Wielki wybór takowych wykazuje
Katalog ilustrowany
 księgarni nakładowej Karola Miarki
 w Mikołowie (Nicolai O.-S.),
 który wysyła się na żądanie darmo i franco.

Kakao

czyste pod gwarancją,
 funt po 1,50 młk., 1/2 funta 30 fen.,
 " " 1,90 " 1/4 " 36 "
 " " 2,40 " 1/8 " 48 "

czekoladę lamana

czystą pod gwarancją,
 funt po 80 fen., 1/2 funta 20 fen., jakoteż
 lepszą czekoladę w tabliczkach
 po 1,25, 1,60, 2,00, 2,40 za funt poleca

Kaisera handel kawy

w Bytomiu Rynek 19,
 ulica Krakowska 22,
 " Król. Hucie ul. Cesarzewicza 15,
 " ul. Cesarzowa,
 " Katowicach ul. Grundmanna 20,
 " ul. Fryderyka 32,
 " Zabrzu ul. Doroty 9 i ul. Cesarzewicza,
 " Siemianowicach ul. Hutnicza,
 " Świętochłowicach ul. Dworcowa 5,
 " Tarnowskich Górach ulica Krakowska 5,
 " Mysłowicach ul. Pszczyńska. [kw.]

Baczność! Nowość!

Zegarek z św. Barbarą
 patronką naglej śmierci
 nastosown. dla każd. górnika
 i prac w niebezpiecz. miejscach.
 Własny nakład zastrzeżony, przeto
 nie wolno podrabiać.

Są to bardzo ciężkie w srebr. bez konkur.

Szczero srebr. z zł. brzeg. Rem.
 lub kluczyk. nader mocny werk
 jaknajstos. obciążn. i na minutę
 uregulow. 5 lat piśm. gwar., na
 6 kamien. po 12,65, 13,35, 14 i
 15 młk., na 10 kamien. po 16,25,
 17, 18, 21, 25 i 27 młk., ankrow. na 15 kamien., 10-letn.
 gwar. po 28, 32, 36, 41, 45 i 50 młk., po tych samych cenach z następ. herbami i u domu stósown. napisem:
 M. Boska, Leonem XIII, orzełkiem, pogonią, sokołem, Kościuszką, Janem Sobieskim. Bez herbów srebrn. remontuar po 8,35, 9, 10, 11—25 młk., kluczykowy po 11, 12, 13, 14 do 32 młk., niklowe od 5 młk., złote damskie od 15 młk., męskie od 38 młk. [kw.]

Regulatory, zeg. ściennie, budziki,
 łańcuszki, okulary i wszelk. biżuterie.

Cenniki ilustrow. darmo i franko!

Bracia Paschke
 w Ostrowie (Ostrowo Prov. Posen).
 Największy i najrzetelniejszy zakład i pracownia
 w całym Ostrowie; trzeba się przekonać.

Hufisen-H-Stollen (Patent Neuss)

Stets scharf! Kronenritt unmöglich!
 Schonung der Pferde durch stets sicheren Gang.
 Das einzig Praktische für glatte Wege.
 Die Vorzüge der H-Stollen sind bedingt durch die besondere Güte des Stahls, den nur wir dazu verwenden. Zum Schutz gegen minderwertige Nachahmungen ist jeder einzelne unserer H-Stollen mit nebenstehender Fabrikmarke versehen, worauf man beim Einkauf achtet!
Grosse Preisermässigung.
 Preisliste und Zeugnisse gratis und franco.
Leonhardt & Co., Berlin-Schöneberg.

Sina i Heillger

Założ. 1872
 Weyer I. pod Solingen. Fabryka i dom wysyłkowy.
 Łancuszek w całej długości 26 cm. Rysunek po naturalnej wielkości.
 [H]

Nr. 5124 bardzo ładny, nader przystojny łańcuszek niklowy z wieszadkami, franko za zaliczką, albo za poprzedniemi nadaniem należytości, sztuka 1,60 m. Nie podobające się przyjmuję z powrotem, dlatego wszelkie ryzyko wykluczam. Nasze ilustr. cenniki o rzeczach złotych, srebrnych i klejnotach, jakoteż eleganck. towarach skórzanych i stalowych etc. darmo i franko.

5 kropli
 prawdziwej
Geo Doetzer's Dentilly
 wystarcza, żeby natychmiast
 usunąć najgwałtowniejszy
ból zębów.

Części składowe: Guajac 1 gr.,
 Mastix 1/10 gr. Sandarac Myr-
 rhen 1/10 gr., Ather. Pfeffer-
 münz-Anis-Nelkenöl 1/100 gr.
 Weingeist aż do 5 gr. — Fl. po
 50 fen. z obszerną wskaz. uży-
 wania w Godulańcu i Tarn.
 Górach w aptekach. [H]

Aptekarza Thelena cukierki

Pimpinell

przeciw kaszlowi, chrypcie
 zaflegmieniu po 30 i 60 fen. u
Józefa Schedon,
 w Bytomiu G.-S.

Stara destylacja w starym
 młynie Guttmana w Bytomiu
 ul. Krakowska nr. 17 poleca
 szczególnie na wosła, chrzty,
 pogrzeby i inne sposobności:
 żytniówkę, spirytus,
 likiery, arak, rum,
 koniak, cygare.
 Wszystko znakomity towar
 po najniższych cenach. (kw)
 Schindlera nast. Kamm.

Natychmiast poszukujemy
 w każdej i najmniejszej miejscowości
 resz. panów do sprzed. naszych dob.
 znan. cygar oberzyst., handlarz. etc.
 Wynagrodzen. mk. 120 miesięcz.
 opr. wys. prow. A. Rieck & Co.,
 Hamburg-Borgfelde. [D]

Śliczne nowości w szklanych ozdobach na choinkę.

Sort. paczka A. zawiera 272 sztuk
 pięknie malow. i oplecion. wielkich
 kul, refl., owoców, szyszek, pereł
 itd. w prześl. farb. (na szczyt
 drzewka piękny róg, wosk. anioł).
 Zaliczka 5 m., za nadesł. 4,80 m.
 franko. Th. Fr. Geyer, Lim-
 bach-Alsbach i. Th. [H]

Zaraza pyska i racie!

Aphthenia (prawie zastrze-
 żona) jest najpewniejszym środ-
 kiem leczniczym i ochronnym
 przeciw zarazy pyska i racie.
 Wiele listów polecających. Pro-
 spekta darmo i franko. Do do-
 stania u [2029]
kenowała Hartmanna
 dyrektora rzeźalni, C. Hen, Anh.

Nowości roku 1999 w

Ozdobach na choinkę!

przyjemnego smaku, dobrze opa-
 kowane w skrzynkach zawierające
 ca. 450 szt. sred. skrzynka po
 250 " wielk. 3 mk.
 350 " sred. i w. 3 skrz. 8 mk.
 180 sred. do zap. wielk. 3 skrz. 8 mk.
 zap. franko p. zaliczkę. Do każd.
 skrzynki dodaje 200 drucików do
 zawieszania darmo. [I. L.]
Gustaw Herrlich, Dresden IO. G

Poszukuje się intelligent-
 nego, mogącego złożyć kau-
 cyę człowieka, jako [2046]

sprzedawca i agenta

do inkasowania pieniędzy.
Singer Co. Nähmaschinen Act.-Ges.,
 BYTOM G.-Śl.

2 UCZNI,

mających chęć wyuczyć się
 doskonale fabrykacji kieł-
 bas (Wurstmacherei) może
 się zaraz zgłosić. [2073]
Albert Czempik, fabrykant
 kiełbas,
 Gliwice, Zabrska szosa nr. 1.

20 Listopada
 rozpoczęła się wysyłka boga-
 to ilustrowanego, 114 stron-
 nio obejmującego [kw.]
Cennika
na rok 1900
 jedynego polskiego wydania
 podobnych rozmiarów, który
 wysyłam każdemu na żąda-
 nie darmo i franko.
K. Ignatowicz,
 Poznań, Wrocławska 4

Egzam do jednorocznego!
 i prima metoda znakomit. do przygot. szybkiego, pewnego. Świe-
 tne skutki. Utrzym. mie. 40—40 m., z wikt. 55—100 m. mies.
 Przyjęcie zawsze. Franz Schwegler, dyrektor, Detmold.

Ulica Krakowska 11 przy kapliczce.

Najlepsze i najtaniejsze trunki.

	litr 100 fen.
podwójne likiery	" 5 "
pojedyncze likiery	" 5 "
wino muskatowe bardzo dobre	" 50 "
cyder	" 28 "
wino sztuczne	" 23 "
spirytus 96% mocny	" 130 "
rum litr począwszy od	" 5 "
spryt octowy bardzo mocny	" 5 "

Przy większym odbiorze jeszcze taniej,
 oprócz tego bardzo dobre [kw]
likier w butelkach
i wina węgierskie.
Samsona Elsnera następcą
Rytm G.-Śl.

Ulica Krakowska 11 przy kapliczce.

Cygaro No. 5

Jest sławne na cały świat, odleżałe i wysmakowane.
 100 sztuk m. 1.—, za 500 sztuk za zaliczką poczt. m. 18.—.

J. G. Gagel. Pforzheim

Karl Prager

„110 Złote 110“
Zabrze, ul. Cesarzewicza
 przy przystanku kolejki ulicznej koło Leschnitzer'a
 poleca na obecny sezon
 paleta dla panów gładkie i kędzierzawe od 14 do 48 m.
 paleta dla wyrostków i chłopców od 4 do 20 m.
 płaszcze Hohenzollerna od 13,50 do 40 m.
 jupy dla panów gładkie i kędzierzawe od 5 do 18 m.
 płaszcze dla chłopców i (kw. I)
 ubrania dla chłopców } od 2 do 2 m.
 ubrania zimowe dla panów od 12 do 36 m.

Szan. Publiczności Rudy i okolicy donoszę, że
 obłął skład jedyny

różnych win węgierskich

z winiarni p. Tropilowitza. Jestto jedyny skład tego
 rodzaju w Rudzie. Polecam wina białe 1/2 litr. od 1,40
 do 4,20 m., wina czerwone 1/2 litr. po 0,85, 0,95, 1,20 do 1,50
 mk., jakoteż towary kolonialne po najniższych cenach.
Max Loch w Rudzie.

W księgarni Konstantego Nowackiego w Ole-
 śnie (Rosenberg Ober-Schlesien) jest do nabycia

Kantyczka

czyli zbiór kolend i innych piosenek o Bożem
 Narodzeniu. [kw.]
Cena 80 fenigów.
 Kto nadesł. 80 fen. w znaczkach pocztowych,
 otrzyma ową książkę franko.
 Z szacunkiem
Konst. Nowacki.